

ДНЕВНИКЪТ

(стенографски)

на

XVIII-то обикновено Народно събрание.

Първа редовна сесия.

45-то заседание, петък, 20 февруарий 1920 г.

(Открито отъ подпрѣседателя г. А. Оббовъ, въ 4 ч. 20 м. слѣдъ пладне)

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: (Звъни) Моля г. секретаря да прочеа призованіието на г. г. народни прѣдставители.

Секретарь В. Величковъ: (Прочита списъка. Отсъствуватъ г. г. народни прѣдставители: Раифъ Арифовъ, Теффикъ х. Ахмедовъ, Стефанъ Бакърджиевъ, Димитъръ Благошевъ, Бончо Босевъ, Константинъ Бозвелиевъ, Григоръ Василевъ, Владо Власовски, Тома Вълчевъ, Георги Губидѣликовъ, Георги Дананловъ, Георги Димитровъ, Михалъ Неговъ, Диновъ, Димитъръ Драгиевъ, Андрей п. Димитровъ, Христо Кабаchieвъ, Димо Казасовъ, Тодоръ Караваневски, Василъ Костовъ, Никола Къновъ, Теодоси Кънчевъ, Коста Лулчевъ, Георги Марковъ П. Яно Марковски, Хафузъ Сали Мехмедовъ, д-ръ Кънчо Милановъ, Борисъ Мончевъ, Стапчо Момчовъ, х. Бехранъ Мустафовъ, д-ръ Христо Мутафовъ, Лачо Недѣлковъ, Василъ Нейчевъ, Евтимъ Николовъ, х. Али Галибъ Осмадовъ, Мехмедъ Фехми Осмадовъ, Никола Падаровъ, Димитъръ Пандовъ, Иванъ Пандовъ, Крумъ Пастрамаджиевъ, Иванъ Пастуховъ, Кръсто Пастуховъ, Парашкова Петковъ, Димитъръ Поповъ, Венедиктъ Поповъ, Стефанъ Поповъ, Христо Пуневъ, Александъръ Радловъ, Тодоръ Сарандевъ, Алексн Сираковъ, Христо Слабойковъ, Крумъ Славовъ, Борисъ х. Состировъ, Димитъръ Стоевъ, д-ръ Топо Стоиловъ, Петко Стоиловъ, Теодоръ Теодоровъ, Стефанъ Теодоровъ, Александъръ Христовъ, Стойчо Христовъ, Тодоръ Ценовъ, Стефанъ Ст. Чапировъ, Стефанъ Хр. Чапировъ, Георги Черноокковъ, Юрданъ Юрдановъ и Ангелъ Яневъ)

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Отъ 235 народни прѣдставители, присѣдствуваа 170. Има нужното число народни прѣдставители, за да се счита заседанието за законно.

Обявявамъ заседанието за открито.

Разрѣшени сѫ отпущени на слѣдующитъ г. г. народни прѣдставители:

На г. Петъръ Филиевъ — три дена, за 17, 18 и 19 февруарий, по болестъ.

На г. Иванъ Пандовъ — шест дена, по важни домашни причини, пачинаа отъ 20 февруарий.

На г. Хаймъ Пизанчи — четри дена, пачинаа отъ 18 февруарий.

На г. Хр. Пуневъ — шест дни, за днитъ 20, 21, 22—26 т. м.

На г. Димитъръ Стоевъ — осем дена, пачинаа отъ 20 т. м.

На г. Георги Черноокковъ — пет дена, пачинаа отъ 17 того.

На г. Станчо Момчевъ — три дена, за 21, 22 и 23 февруарий.

На г. Димитъръ Драгиевъ — три дена, за 21, 23 и 24 того.

На г. Борисъ х. Состировъ — еднодневенъ отпущъ, за 20 т. м. по важни домашни причини.

Постъпило е писане до г. министра на вътрѣшнитъ работи и народното здраве, отъ народния прѣдставител г. Петко П. Бърдаровъ. Това писане ще се изпрати въ прѣписъ на надлежния министеръ, за да му отговори.

Постъпило е законодателно прѣдложение за приемане чужди подданици, като прѣподаватели въ Софийския университетъ „Браца Вълоги и Христо Георгиеви отъ Карлово“, отъ министра на просвѣтата. Този законопроектъ ще бѣде изпратенъ за отпечатване и раздаване на народнитъ прѣдставители.

Приетъ е дневния редъ.

Първата точка отъ дневния редъ е: трето четено законопроектъ за измѣнение и допълнение на нѣкои членове отъ закона за народното просвѣщение.

Моля г. докладчика да го прочете.

Докладчикъ Х. Маноловъ: (Чете)

„З а к о нъ

за измѣнение и допълнение нѣкои членове отъ закона за народното просвѣщение.

„§ 1. Чл. 72 се допълва, като въ първата му алинея слѣдъ думитъ „първоначалнитъ училища“ се прибавятъ „и прогимназитъ“.

„Втората алинея на същия членъ се отменява.

„§ 2. Къмъ чл. 74 се прибавятъ слѣднитъ алинеи:

„Подлежи, обаче, на публицитъ всѣки учителъ отъ основно (първоначално и прогимназиално) училище, ако прѣдварително поискалъ поше 1/4 отъ имуществъ за това право.

„Въ таквитъ публицитъ участвуватъ всичкитъ задоменти отъ двата пола жители и овдовѣлитъ — за селата, които иматъ постоянното си мѣстожителство въ общината, а за градоветъ — въ района на училището, и не сѫ лишени отъ граждански и политически права.

„Плебисцитът може да се извърши само въ краи на учебната година.“

„Ако резултатът от плебисцита бъде против учителя, той се уволнява от училището въ смятата община. Единият правилник ще съдържа реда и подробностите на плебисцита (допитване до народа).“

„§ 3. Към чл. 82 се прибавя следната алинея:

„Учителите и учителки, които проповядват пред своите ученици против решителната, правствеността и държавния строй, се уволняват по реда, предвидения въ настоящия закон.“

„§ 4. Към чл. 86 се прибавя следната нова алинея: „а) Учителите или учителки, взели участие въ политически демонстрации против законната власт или въ стачки, се считат доброволно напуснали службата си и се уволняват по реда, предвидения въ настоящия закон.“

„Б. д. ж. к. а. Постановление за участие въ стачките има сила и за учебната 1919/1920 г.“

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Понеже нѣма направени прѣдложения отъ г. г. народните прѣдставители, ще пристѣпимъ къмъ гласуване.

Ония отъ г. г. народните прѣдставители, които приематъ законопроектъ за измѣнение и допълнение лѣвови членове отъ закона за народното просвѣщение на трето четене тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ рѣката. Болшинство, Събрание то приема.

Втората точка отъ дневния редъ е: прѣдложение за одобрение укази № 5 и 11 отъ 16 юлий и 9 декември 1919 г. по измѣненію банкеролната тарифа. Тѣй като г. министърътъ на финансите заяви, че желае непрѣмъчно да пристѣпува на работата по това прѣдложение, а тѣй е заетъ въ една комисия, то моли да бъде прѣредена тази точка и да бъде да бъде разглеждана поотделно въ дневното заседание, когато г. министърътъ ще пристѣпува.

За това пристѣпваме къмъ точка трета: законодателно прѣдложение за измѣнение и допълнение закона за сѣдене на министрите.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ Х. Ветовски: (Чете)

„Законодателно прѣдложение

за измѣнение и допълнение на закона за сѣдене на министрите.“

„На основание чл. 109 отъ конституцията, внасяме настоящето законодателно прѣдложение въ Народното събрание и молимъ да бъдатъ измѣнені и допълнені следните членове отъ закона за сѣдене на министрите, а именно:

„Чл. 6. Алинея втора се допълва и добива следната редакция: „Държавниятъ обвинител, замѣстителятъ му и избранитъ съгласно чл. 5 отъ настоящия законъ народни прѣдставители запазватъ дължоститъ си, макаръ Народното събрание, което ги е избрало, и да бъде разтурено или да е изгнано въ извъншния мандатъ.“

„Чл. 8. Следъ алинея втора се прибавятъ следните двѣ алинеи:

„На държавния обвинител, замѣстникатъ му и членовете на особната следствена комисия, както и на останалия помощенъ персоналъ, Министерскиятъ съветъ опредѣля специално възнаграждение за труда.“

„До опредѣлянето на необходимия бюджетенъ кредитъ, Вългарската народна банка авансира необходимитъ средства за персонални и канцеларски разходи.“

„София, 11 февруарий 1920 г.“

Вносителя ли: С. Омарчевски, Г. Юрдановъ, М. Стоевъ, А. Кундалевъ.

Поддържатъ прѣдложението: Ж. Лилковъ, А. Вълкановъ, Г. Коларъ, Т. Караваневски, А. Ллевъ, С. Кирчевъ, А. Ковъ, К. Кралчиновъ, Т. Вълчевъ, Ю. Урумъвъ, П. Севриевъ, А. Караманджиковъ, Д. Георгиевъ, Г. Т. Пѣвъ, Х. Ветовски, А. Петровъ, Г. Матовъ, Г. Губидлинковъ, К. Караджовъ, Г. Грамовъ, И. Стойковъ, С. Поповъ, З. Добравъ, К. Томовъ, М. Радковски, Н. Кюсавъ, С. Георгиевъ, Д. Дерижански, В. Драгановъ, А. Богевъ, Д. Стоевъ, Д. Сирковъ, И. Войчевъ, Г. Сукуровъ, В. Недѣлковъ, Г. Гитевъ, С. Карастояновъ, М. Личевъ и П. Бѣлковъ.“

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Има думата народниятъ прѣдставител г. Александъръ Атанасовъ.

А. Атанасовъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни прѣдставители! Отъ нѣколко дена хората ние вѣждатъ, че това законодателно прѣдложение играе въ смятата на дневния редъ, като лѣвата въ единъ барометъръ, прѣдказващъ буря. Ще ми се да вѣрвамъ, че и това законодателно прѣдложение крие задъ себе си пообикновено. Късо по съдържанието, рѣководно по цѣль, може би, то съдържа една пукнатина, задъ която, малко ако се мисли, веднѣжъ ще се изпрѣкватъ прѣдъ една гражданска и външната политическа маюрама. „Въ всички случаи — казва прѣдложението — ако се разтурятъ Народното събрание“. Това е пукнатината, пукнатината на този законопроектъ, задъ която, ако погледнете по-внимателно, ще видите — безспорно е — това, което азъ посочихъ прѣдъ малко.

Х. Маноловъ: П азъ не по-малко казвамъ ще видите? То е интересно.

А. Атанасовъ: Ще видите, безспорно е, пакъ нашата грийна и многострадална страна, съ своитъ села и градина, съ много и много избиратели, които ще отиватъ къмъ урнитъ, а да направятъ пакъ своята дума, да кажатъ пакъ своята върховна воля. Ще побератъ хора, които, като вѣст, ще вѣрватъ, че идатъ въ най-висшето управленіе на страната, а да законодателствуватъ да кажатъ пакъ своята дума на министрите, на управниците, да нареждатъ сѣднинитъ живота на тая страна.

Но прѣдъ тази възможностъ, която, изглежда, ще бъде скоро дѣйствителностъ, прѣдъ възможността да се разтурятъ сегашната камара, безспорно е, ние ще трябва да си кажемъ въ какво думи за собието пона. Защо ще се разтурятъ тая камара? Кои сѣ особени прѣдметни?

Х. Маноловъ: Ама това не е прѣдложение за разтуряне на камарата, г. Атанасовъ, това е прѣдложение за измѣнение закона за сѣдене на министрите.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Моля ги се, г. Атанасовъ, говорете по въпроса. Прѣдъ всичко, Вие не знаете, да ли ще се разтурятъ камарата.

А. Атанасовъ: Азъ имамъ прѣдъ видъ възможността да се прилага този законъ при едно положение, съвпадение отъ разтурянето на камарата. За това положение говоря азъ, и въ свързка съ това положение ще поскамъ да направя известни измѣнения въ прѣдложението. Следователно, азъ смятамъ, че се намирамъ точно върху въпроса.

Г. г. народни прѣдставители! Точкава, когато народитъ, както се казва, ни облъче съ доверіе, безспорно е, че ние сте живитъ въ най-висшето, какво тукъ ще законодателствувате, ще вършите една творческа работа, задължителна за всичитъ министри — ние, а не други. Отъ министерското мѣсто г. Турляковъ обвини нашата група, че комплотира противъ парламента, отъ сѣщото мѣсто на пакъ многократно се заяви, че ние дезорганизираме общественитъ животъ, че ние разстройваме утрѣдната на държавата. Е добръ, по този конкретенъ поводъ, ние ще има да се занимаемъ съ нѣкои положения, извънши вѣмъ и нѣмъ, известни на свѣта въ тая страна, а да видимъ, да ли ние комплотираме тукъ, да ли ние разстройваме камарата и правимъ невъзможностъ нейния животъ, или други фактори, други причини, на които, просто на просто, ние се явяваме като екскуртори.

А. Кундалевъ: Това ли е на дневенъ редъ сега?

Отъ комунистѣ и обединенитъ социалисти: Това е, това.

А. Атанасовъ: Г. г. народни прѣдставители! Азъ смятамъ, че надъ дневния редъ въ Народното събрание има по-важенъ дневенъ редъ, който е въ живота, и ние, като прѣдставители на народа, ще разгледаме ови дневенъ редъ, който ни налага живиотъ. (Ръкоплъскане отъ комунистѣ) Но не сме лѣвци, ние не сме разсѣяни, които безпрѣкословно изпълняватъ заповѣдитъ на своитъ госпо-дари, и ние ще твѣдаме дневния редъ, който ни елага живиотъ. Днесъ всичитъ министри и ние искаме да изпрѣкватъ българския народъ прѣдъ свои избори, ние искаме да разгонимъ тая камара. Е добръ, по този поводъ ние ще ни кажемъ своята дума.

Х. Ветовски: Вие нѣма ли да гласувате за разтуряне на камарата?

Ю. Вълковъ: Защо се скардате? Напълнете противъ камарата? Въ Русия на-ли разпокиха камарата? Защо говорите така!

А. Атанасовъ: Г. г. народни прѣдставители! Не сме ние, които много ще съжаляваме за сегашната камара, не сме ние, които особено много цѣнимъ нейната законодателна стойност, нейната плодовитост, но има факти, които трѣбва да се подчертаятъ и които трѣбва публично да се обяснятъ. Какво прѣдставява тая камара?

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Г. Атанасовъ! Вие ще говорите по законодателното прѣдложение.

Т. Луановъ: Тамъ се говори за разтуряне на парламента.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: (Звъни) Азъ имамъ правилинскъ прѣдъметъ си. Вие ще говорите, съгласно него. На дневенъ редъ е законодателното прѣдложение за измѣнение и допълнение закона за сѣдене министрите, и вие ще говорите по него. Ние нѣмаме тукъ въпросъ да се разтуря или не камарата.

Отъ комунистите: А-а-а!

В. Мулетаровъ: Вие ще сте чели проекта си. Я го прочетете!

А. Атанасовъ: То е много лесно да ми отнемете думата. Нужно е и този скандалъ да извършите! — Азъ чета законодателното прѣдложение. (Чето) „Чл. 6 алинея втора се допълва и добива слѣдната редакция: Държавниятъ обвинителъ, замѣстникътъ му и избранитъ, съгласно чл. 5 отъ настоящия законъ, народни прѣдставители запазватъ длъжността си, макаръ Народното събрание, което ги е избрало, и да бъде разтурено или да е изтекълъ неговиятъ мандатъ.“ Знаете, ние нѣмаме прѣдъметъ една евентуалност и съ тая евентуалност ние нѣмаме да се справимъ.

Д-ръ И. Пашовъ: (Къмъ земледѣлците) Вие искате да ги охраните, да ги турите на тръпезата.

Х. Маноловъ: Искане да одупамъ външнитъ ортаци, радославиститъ. Тамъ ви е зорътъ на васъ!

А. Атанасовъ: Не сме ние, които особено много ще съжаляваме за разтурянето на камарата или за създаването на това положение, при което ще трѣбва законодателното прѣдложение да стане законъ и да се изпълнява. Съгласно конституцията, съгласно правилника, камарата бѣше длъжна да има своя прѣседателъ. Вие въ село познавате много укрѣпления по-добри отъ камарата, ние нѣмаме кооперации, ние нѣмаме съюзи — ние никѣдъ не можеме да констатираме укрѣденіе безъ прѣседателъ. Е добръ, нашата камара още отъ първия моментъ на своето заживяване бѣше лишена отъ прѣседателство, още въ първия моментъ тя влѣзе въ едно коренно противрѣчно съ конституцията.

И. Гетовъ: Който вие не признавате.

А. Атанасовъ: „Le roi est mort, vive le roi!“ — „царятъ умира, да живѣе царятъ!“ Прѣседателътъ си дава оставката — веднага се избира такъвъ. Прѣседателътъ си даде оставката, но до денъ днешенъ не е избранъ такъвъ на негово мѣсто.

Х. Ветовски: И пакъ камарата си върви.

А. Атанасовъ: „И пакъ камарата си върви“ — казвате вие. Да, камарата върви, камарата работи. Ти може и при други условия да работи: може да суспендираме цѣлия правилникъ и законитъ и може да се ръководимъ само по устава на земеделския съюзъ, и ние пакъ да кажемъ, че камарата върви! Но когато се създаватъ извѣстни условия, създаватъ се, за да бъдатъ изпълнени; когато се създава законъ, когато се създава правилникъ за вътрѣшния редъ-за работата на Народното събрание, той трѣбва да се изпълнява. И не е формалността, която нѣмъ имаме. Азъ искамъ да кажа, пакъ сериозно се отнася Народното събрание, мнозинството на това събрание, ...

Х. Ветовски: И какъ сериозно се отнася ние къмъ законитъ, когато видете зора.

А. Атанасовъ: ... какъ сериозно се отнася правителството къмъ този важенъ въпросъ. И то имаше своето намѣрение. Отъ тукъ почва комплотирането противъ Народното събрание. Слѣдъ това, неговитъ двама подпрѣседатели не напусаха случаятъ да обявяватъ тукъ-тамъ, каквѣто е или-нужно, мнозинствата болшинства и да турятъ едно необикновено третиране на народнитъ прѣдставители. Изнесохме нѣ факти за това, което става въ страната. Вие видѣхте такива факти и въ самото Народно събрание. Защото прѣкошъ отъ народнитъ прѣдставители изказваха по единъ по-буренъ начинъ своето настроение, вие отъ болшинството, които доскоро нѣмахте куража да посочите на народнитъ прѣдставители, тукъ ги отгѣняхте и отгѣнявахте като нѣщо, къмъ което може да се отнесе съ най-големо прѣзрѣние! Народни прѣдставители се арестуваха, народни прѣдставители бѣха бити, и никой отъ васъ не се застъпи, никой отъ васъ не издигна гласъ съ сѣбичу това голѣмо и голѣмо прѣстѣпление, което има свои дълбоки исторически смѣтели.

Това сѣ факти, които иматъ своето значение, свързани съ други факти. Е, г. г. народни прѣдставители, възхищавате ли се отъ начина, по който се третирате? Нѣма ние се чувствувахте въ положението на господаръ въ тая страна? Нѣма вие заповѣдате на правителството? Нѣма то се ръководи отъ вашитъ воли? Чувствувате ли вие това отъ момента, въ който правителството ни каровари съ мандата на обикновени стражари, на обикновени старшии? Отъ момента, въ който правителството ни каза да биеме, да топиме, да разгонваме старшиици, ...

Х. Ветовски: Вътрѣшни врагове.

Другъ отъ земледѣлцитъ: Бомбаджии!

А. Атанасовъ: ... да биеме, да гониме, да разгонваме събрания, отъ момента, въ който вие за нищо и никакво затваряхте българскитъ празници — ...

К. Томовъ: Който водятъ тѣшнитъ.

А. Атанасовъ: ... отъ този моментъ светостта ви като народни прѣдставители ...

К. Томовъ: Като български празници, прѣди всичко.

А. Атанасовъ: ... е осмърнена, ние прѣстанахте да биеме такава.

Г. г. народни прѣдставители! Съ това азъ свършвамъ тази тема. Съ тия нѣколко факта азъ ида да покажа, че дѣйствително това, което се казва камара, това, което се казва Народно събрание, е липсало отъ качествата на такова. (Смърване между К. Томовъ и П. Алегровъ)

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: (Звъни)

К. Томовъ: Ние сме селяни, и на зла круша поставяме зълъ прѣтъ. (Възражение отъ обединенитъ социалисти и комуниститъ) Генерали руски сте вие днесъ. Както рускитъ генерали сѣ днесъ безъ армия, така сте и вие. (Смѣхъ у земледѣлцитъ) и се мнѣте да налѣбате отъ вашето компрометирано положение.

П. Българановъ: Сетѣхъ ще се смѣемъ. Не сте направили още много нѣщо. Отъ тази страна бѣдѣе рахатъ.

К. Томовъ: Азъ съжалявамъ, че тамъ има старици съ дѣтински умове!

Нѣкой отъ обединенитъ социалисти: Благодаримъ!

П. Българановъ: Млади хора реакция черна сѣ станали!

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: (Звъни)

А. Атанасовъ: Е добръ, г. г. народни прѣдставители, тѣзи факти ида да покажатъ, че рѣбата е развалена въ своята глава. И тогава, когато вие искате да сѣдите прѣстѣпници министри и т. я., тѣзи факти трѣбва да се свържатъ съ още нѣколко такива. Вие често ни обвинявате

въ своя печат и тук, че ние разстройваме всичко, че ние сме нечестливи, че ние не зачитаме законите на тази страна.

Х. Манолов: Последните два месеца потвърдиха това.

А. Атанасов: Е добър, на тази тема ние ще се обясним пакъ чрезъ факти. Това, което ние ежедневно изживяваме тукъ — както азъ посочихъ преди малко при-мъри изъ живота на Народното събрание — се разпростира върху цялата страна и засяга всички учреждения. Отъ тази трибуна вѣра вие, въ присъствието на г. ми-нистра на просвѣщеніето, хвърляхте такъва страници упреци, такъва страшни клевети срещу едно съсловие, чийто трудъ, чийто мъжи лежатъ въ основата на нашия съюзъ; тукъ се разправяха легенди за учителството. Вие знаете нашата грамотност, вие знаете грамотността на нашия жен и деца и знаете грамадната разлика между основа, което бѣ просвѣтата преди години, и това, което е сега. Е добър, г. министъръ на народното просвѣщение, за когото също така циркулиратъ страшни слухове и го-лѣми приказки, не сѣте за нужно да каже една дума въ защита на това съсловие, въ защита на едно съсловие, което мъжничествува въ тази страна.

Прѣседателствуващъ А. Оббовъ: Вие по този въ-просъ се изказвате.

А. Атанасовъ: Вие сте въ конфликтъ, г. г. народни прѣдставители, вие сте въ пълнителен конфликтъ съ про-свѣтата на тази страна.

К. Томовъ: Не сме въ конфликтъ.

Прѣседателствуващъ А. Оббовъ: (Звънни)

А. Нундалевъ: Вашия рѣчи се обърнаха на турлю-говечъ! Прѣстѣнете да говорите така. Говорете по въ-проса, ако има какво да кажете. Ако се явяватъ защитници на радославиститѣ, добъръ ви часъ! Вие сте тѣхния съ-друженици.

А. Атанасовъ: Азъ бихъ искалъ да знамъ, отъ какво сте доволни въ тази страна, азъ бихъ искалъ да знамъ, отъ кое учреждение вие очаквате удовлетворение.

Х. Маноловъ: Сжия въпросъ на васъ отправяме: отъ кое учреждение сте доволни вие въ тази страна?

А. Атанасовъ: Тукъ се касане пакъ въпросътъ за късно на едно учреждение. По всички поводи г. Стам-бодийски и другитѣ министри нахвърлятъ страшенъ вѣкъ срещу интелигенцията въ тази страна. За насъ интели-генцията не е нѣщо компактно. Ние не се оплакваме отъ своята интелигенция.

Х. Маноловъ: Разбира се.

А. Атанасовъ: Нашата интелигенция е подъ кон-трола на работниѣ народни маси. Вие се оплаквате отъ нашата интелигенция, и буржоазниѣ партии също така иматъ основание да се оплакватъ отъ своята интели-генция.

Прѣседателствуващъ А. Оббовъ: Г. Атанасовъ! Още единъ пътъ Ви поканвамъ да приказвате по законо-проекта. Не е това на дневенъ редъ.

А. Атанасовъ: Азъ смѣтамъ, г. прѣседателю, че за сѣдни и прокурори ще бѣдатъ назначени интелигентни хора; азъ не мога да не говоря за тази интелигенция, наъ срѣдата на която вие ще назначите сѣдни. Слѣдователно, вие не можете да наложите единъ такъвъ режимъ на моята мисълъ. — Е добър, мисля се: вие, като интели-гентни хора, по кой пътъ и чрезъ кой каналъ дойдохте до сегашното ваше състояние — дали по пътя на гове-дарчетата, дали по пътя на воловарчетата, дали по пътя на вѣжницата, която създава и които разпирява селската дѣй-ствителностъ? И вие по пътя на учителството, по пътя на другитѣ служби, чрезъ университетитѣ днесъ се хва-ляте, днесъ демонстрирате съ една интелигентностъ. И вѣра г. Турлаковъ каза: „Азъ минахъ всички училища, имамъ више образование и пр.“ Слѣдователно, ако сж-

инитѣ пътници сж били покварени, ако сж дѣйствували разлагателно върху интелигенцията на буржоазията, това се откъсва и за васъ. И изглежда, че нашиѣ ръководители, че министритѣ подъ личното впечатление на омири инте-лигенция, която е около тѣхъ, арни по-скоро подъ тежестта на интелигентността, която тѣ познаватъ, паднахъ та-къвъ голѣмъ вѣкъ срещу интелигенцията. Въ това ние виждаме нѣщо по-дълбоко. Вие се опитвате съ голѣмо отрицание вътъ всички учреждения въ тази страна.

Х. Маноловъ: Ние правимъ прѣдѣла на пѣтиностѣ въ чужди животъ.

А. Атанасовъ: Вие казахте нѣколко думи и за сж-динитѣ, и за сѣдници. Е добър, не сме ние, които ще защитяваме сѣдниц и сѣдници — вие знаете нашето мнѣ-ние по този въпросъ. И ако ние ви го наумяваме, то е, за да свържемъ редъ факти, които ни позволяватъ да дойдемъ до едно заключение, съ което, може-би, вие ще се съгласите въ себе си по-малко. Вие прѣдсѣдихте двѣ войни. Въ тѣзи войни се оформиха редъ прѣдѣли; вие ги назовавате, вие имъ давате имена.

Прѣседателствуващъ А. Оббовъ: Ще говорите ли по законопроекта или не?

А. Атанасовъ: По законопроекта говоря азъ.

Прѣседателствуващъ А. Оббовъ: Отъ това, което азъ слушамъ, намирамъ, че не говорите по законопроекта.

А. Атанасовъ: Азъ не съмъ ви кривъ, че вие не разбирате!

Прѣседателствуващъ А. Оббовъ: Моля Ви се, заедно съ мене и цялото Народно събрание слуша, и ще по-искаме неговия вѣтъ да се произнесе, да-ли дѣйствиелно вие говорите по законопроекта. Азъ съмъ длъженъ да Ви обръна вниманието. Съгласно чл. 38 отъ правилника, вие сте длъжни да говорите само върху основнитѣ начала на законопроекта — само толкова. Що е било по законо-проекта за измѣненіе закона за народната просвѣта, това сж вече стари работи, съ тѣхъ ние вече ликвидираме. Вие ще трябва да кажете, трябва ли на тѣзи хора да се плаща.

Отъ комунистѣ и обединенитѣ социалисти: А-а-а!

Прѣседателствуващъ А. Оббовъ: Моля ви се.

А. Атанасовъ: За прѣдѣла на извѣстни обще-ствени събития, за плащаніето на извѣстни алософ-ици, вие прибѣгвате до нови учреждения; слѣдователно, ние сме принудени да анализираме онѣзи условия, при които тѣзи учреждения функциониратъ, да анализираме и условията, при които вие внасяте извѣстни промѣни въ тѣхъ.

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Вие си казвате думата по тѣхъ. Още ли ще повтаряте?

А. Атанасовъ: Г. г. народни прѣдставители! Вашата перманентъ е още едно доказателство, че вие сте рѣшили да извършите една работа, . . .

П. Българановъ: Единъ атентатъ — не работа.

А. Нундалевъ: (Къмъ А. Атанасовъ) Тя прогнализа отъ вашата забързаностъ.

А. Атанасовъ: . . . че вие сте рѣшили да сумирате, да турите една черта подъ нашето недооволство отъ всички. Недоволи сме и ние отъ тѣзи учреждения. Не само по отношение на сѣднитѣ, не само по отношение на учи-телнитѣ, но по отношение на офицеритѣ, по отношение на всички съсловия, по отношение на всички учреждения вие държите едно и също поведение. Ние искаме това пове-дение да си го обяснимъ, не защото плачемъ за тѣзи учреждения. Вие ни обявявате, че ние искаме да разру-шимъ тази държава. Е добър, вие констатираме една дѣй-ствителностъ, която може да бѣде окачествена като разру-шение.

Ю. Урумовъ: Г. Атанасовъ! Разбрахме, че вие сте водители на желѣзничаритѣ и телеграфо-пощенцитѣ и пл.

чете сега за тях. Говорете по законопроекта, стига сте тълпи сълани за тѣзи нещастници.

А. Атанасовъ: Тѣзи, които ръководиха сѣднѣния на свѣта, казаха своята последна историческа дума — това бѣше войната. Буржоазията въ всички страни, като ръководна класа, каза своята глѣба историческа дума — това е войната. На тази почва тѣ не може да се зацѣли. Войната донесе разлюкване въ всички учрѣждения.

Н. Томовъ: Външната война, разбира се.

А. Атанасовъ: Войната разстрѣи онова, което се казва държава, и днесъ този организъмъ скърца, той се руши въ всички моменти, той се засрапана да се ерине, да падне.

А. Кундалевъ: И вие съ вашитѣ дѣйствиия идете да го доразрушавате.

А. Атанасовъ: Е добръ, да-ли вие съ вашитѣ дѣйствиия го разрушавате . . .

А. Кундалевъ: Съ вашитѣ лудории.

А. Атанасовъ: . . . и го разрушавате въ такъвъ смисълъ, въ какъвто вие прищавате, то е другъ въпросъ, но азъ искамъ да констатирамъ, че вие саботирате Народното събрание, че онова, което е разстроено като учрѣждение отъ войната, вие го доразстройвате и не оставяте абсолютно нищо, което да не е подчинено на вашитѣ интереси. Вие като противъ сѣднѣщата, Дотопана, докогато вие не бѣхте въ конфликтъ съ сѣднѣщата, докогато тѣ не прѣдставяваха извѣстна прѣчка за васъ; но дойде единъ моментъ, въ който вие останяхте въ окръжи бѣвъ избирателни листи, и сѣднѣти въ този моментъ се откъсваха да нарушаватъ законитѣ въ ваша полза. Отъ този моментъ вие вѣдехте въ конфликтъ съ сѣднѣщата. Русекиятъ окръженъ сѣдъ ви остави бѣвъ кандидатни листи въ окръжнитѣ дѣбори, защото не бѣхте ги завили на време, защото съ категоричностъ. Отнася т. Турляковъ ужъ по уредбата на конституцията въ Русе и съдебитъ недвусмислено заявява на сѣднѣти, че съ стѣпници, задѣто изобидо съ погледнали така формално на работата. При пазниостта на едно касационно рѣшение, което изключва всѣко обжалване на тѣзи опрѣдѣления, вие обжалвахте опрѣдѣлеността на Русекиятъ окръженъ сѣдъ. Г. Турляковъ отна въ апелацията; апелационитѣ сѣдъ въ тѣлѣтъ съставъ се събира и рѣшава, че този срокъ не е фаталенъ, и на васъ се позволи да имате листа въ изборитѣ. Значи, това, което се казва стабилнитѣ въ сѣднѣщата, всъкретно въ този случай — а има много случаи още, но сте потърпѣли да ги слушате — въ интереса само на една листа въ единъ окръгъ, вие го потърпахте.

А. Кундалевъ: Г. прѣседателю! Прѣдупрѣдете го да говори по законопроекта, иначе ще бѣдемъ принудени да го махнемъ отъ трибуната.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Г. Атанасовъ! Ще говорите ли по законопроекта? Ако не говорите, нѣма да Ви се позволи.

Нѣкой отъ обединенитѣ социалисти: Това може да бѣде въ XIX-то събрание.

Министъръ д-ръ Р. Даскаловъ: Ако не говори по прѣдмета, нека си отиде. (Къмъ А. Атанасова) Или на прѣдмета ще говорите, или ще си отидете — това Ви го заявявамъ азъ.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: (Къмъ А. Атанасова) Ще говорите ли по прѣдмета, иначе нѣма да Ви позволимъ. Ще бѣдете принудени да скѣжете отъ трибуната.

Т. Петровъ: Това е цензура въ камарата!

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Цензурата е нашинятъ правилникъ.

А. Атанасовъ: Азъ питамъ: когато вие доразстройвате всички учрѣждения въ тази страна, съ какъво право . . .

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Г. Атанасовъ! Ще говорите ли по законопроекта?

А. Атанасовъ: Тѣмъ по законопроекта говоря. Законопроектътъ се отнася до едно учрѣждение, и азъ говоря по този въпросъ.

А. Кундалевъ: Говорите за закрѣпката на листи. Законопроектътъ отнася ли се за закрѣпката на листи? Не Ви е срамъ — юристътъ!

А. Атанасовъ: Тогава, когато вие разрушавате съществуващитѣ учрѣждения, . . .

А. Кундалевъ: Разрушавате съ вашитѣ мозѣци.

А. Атанасовъ: Азъ искамъ да знамъ, каква нужда прѣдизвиква създаването на нови учрѣждения. Но че азъ защитавамъ съществуващитѣ учрѣждения, не искамъ да дойда до заключение, което ще придаде смисълъ, ще придаде значение на вашитѣ законопроекта.

Г. г. народни прѣдставители! За насъ е несъмнено, какъвъ отиватъ и какво правятъ вие, но ние се питаме: въ името на какви глѣби обществени интереси вършите вие всичко това? Кои съ онѣзи особени причини, които налагаатъ разтурването на камарата?

Н. Томовъ: Нѣма подобно нѣщо, г. Атанасовъ. Ограничете се на прѣдмета.

Ю. Вѣлковъ: Г. прѣседателю! Обърнете му вниманието да говори по законопроекта, защото иначе ще го смѣнемъ отъ трибуната.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: (Звъни)

А. Атанасовъ: Азъ искамъ да знамъ, каква евентуалностъ налага разтурването на камарата и, прѣдъ евентуалността да бѣде разтурена камарата, каква нужда налага да се създаватъ извѣстни учрѣждения въ отсъствието на камарата. Иис, прочее, искамъ да знамъ, кои съ причинитѣ, които налагаатъ разтурването на камарата?

Ю. Вѣлковъ: Не е сложенъ на дневенъ редъ този въпросъ. Прочетете законопроекта и ще видите, какво е писано вътрѣ.

А. Атанасовъ: Това е на дневенъ редъ. Ако Васъ съ Ви направили тукъ да викате, мене съ ме направили за друго нѣщо, и азъ ще го кажа не по казѣта на Вашата смѣтка, а тѣй, както азъ разбирамъ. Вие прѣдвидяте едно учрѣждение по случайнъ разтурянето на камарата и азъ по това ще говоря.

А. х. Петровъ: Когато дойде този въпросъ да се рѣшава, тогава прищавайте.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Г. Атанасовъ! Какъ Ви моля да се ограничите върху законопроекта.

А. Атанасовъ: Г. г. народни прѣдставители! Ако сѣднѣтъ по условията, при които се избира и работи настоящата камара, това законодателно прѣдложение се явява излизно, защото нѣма формални условия да бѣде райтурирана тя. Ако нѣкой отъ васъ отсѣлствува, ако нѣкой иска да напусне, може да бѣде замѣненъ, — нѣма условия да бѣде прилаганъ този законопроектъ, нѣма защо да се избира друга камара.

Нѣкой отъ земледѣлицѣ: Може, както въ Русия, да имъ разгоните.

А. Атанасовъ: Ако нѣма причини за разтурянето на камарата, въ такъвъ случай това законодателно прѣдложение се явява излизно. Ами това е една проста работа, която вие трѣбва да разберете.

Н. Томовъ: Г. Атанасовъ! Прѣдвидѣли съ г. г. министритѣ, че може да се явите съ революери да разтурите камарата, както разтурихте руската дума. Това е прѣдвидливостъ.

И. Януловъ: Много гениално — да се отбѣлѣи.

А. Атанасовъ: Това може да го пишете въ „Земледѣлско знаме“. То ще се запише въ дневниците и единъ денъ, когато станете по-възрастни, ще се засеримте отъ него.

А. Поповъ: Ако имате тази способност — да се срамятъ.

Н. Томовъ: Ние сме неспособни. Всички способности ги имате вие, само че слагате очила, за да ги прикривате.

А. Атанасовъ: Настоящата камара се роди при условия ненапълно законни: имаше цензура, имаше военно положение. Ние казахме това на връмето си, но това бѣхте вие, които на връмето се възхитихте отъ нея, нѣмбихте я като изразъ на пълно, безусловно народо-властие. Вашиятъ министъръ-председател г. Стамболийски казваше: „Народътъ ни даде своето доверие и съ него ние ще управляваме тази страна. Да, Освѣтъ на съ, народътъ изпрати и други; изпрати народници, цѣлоси-висти, демократи, широки социалисти, тѣсни социалисти и т. н.“

Председателствующъ А. Оббовъ: Г. Атанасовъ! Азъ Ви призовавамъ пакъ да говорите по законопроекта. Той не е законопроектъ за разтурянето на камарата.

А. Атанасовъ: Г. председателю! Азъ Ви моля да ме оставите да говоря. Този законопроектъ предвижда една евентуалност — той е условенъ; той ще се приложи, ако се разтури камарата. Азъ казвамъ, че камарата не трѣбва да се разтури, и не намирамъ обективни условия за това. Въ такъвъ случай ще моля това предложение да се оттегли.

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Какви това и събѣтъ. Какво го усещаватъ?

А. Атанасовъ: Азъ го намирамъ за безсѣлност.

Председателствующъ А. Оббовъ: Камарата нѣма да се разтури.

А. Атанасовъ: Сега г. Оббовъ казва, че камарата нѣма да се разтури. Това ще се отбѣлжи въ дневниците, и, ако се разтури, по мене ще обвинятъ въ лъжа.

Председателствующъ А. Оббовъ: Законопроектътъ, не е за това: да се разтури или не камарата.

А. Атанасовъ: Азъ не губя нищо, но азъ искамъ да поговоря, азъ имамъ прѣдъ видъ такава една възможност.

Председателствующъ А. Оббовъ: Въ настоящия законопроектъ не е казано, че камарата ще се разтури.

Министъръ д-ръ Р. Даскаловъ: Никой не може да знае, какво може да стане утрѣ. Това е елементарна истина. Вие не можете ли да я разберете?

Отъ обединенитѣ социалисти и комунистѣ: А-а-а!

П. Аленовъ: А цѣлъ свѣтъ знае, че сте рѣшили да разтурите камарата.

Министъръ д-ръ Р. Даскаловъ: Това е единъ законопроектъ, който трѣбва да прѣдвиди всякаквѣ евентуалности.

А. Атанасовъ: Г. г. народни прѣдставители! Азъ съмъ съгласенъ съ г. Даскалова, че всякаквѣ евентуалности трѣбва да се прѣдвидятъ. Тукъ имаме едно правителство, което дѣйствително трѣбва да се справи съ всичкитѣ условия, но по този въпросъ можемъ да бъдемъ на двѣ мнѣния: той предвижда тази евентуалностъ като утрѣшна, а азъ казвамъ, че такава евентуалностъ нѣма. Може-би, ще ни разубѣдите въ това, и тогава единодушно ще гласуваме това предложение, или пъкъ ще бъде обр-атно.

Министъръ д-ръ Р. Даскаловъ: Може да се яви такава евентуалностъ.

А. Атанасовъ: Азъ съмъ съгласенъ съ Васъ, г. министре, но оставете ме да развия моята мисълъ. — Съб-дователно, вие нѣмате причини да бъдете недоволни отъ тази камара.

Министъръ д-ръ Р. Даскаловъ: Немащо трѣбва да ви гарантираме да бъдете толкова и толкова години депутатъ? Вие това искате.

А. Атанасовъ: Така че вие не можете да излъжете съ таква законоположение. То по-рано бѣше невъзможно, но изтече време, почна работа, и питамъ се азъ сега, дали тази работа не съдържа извѣстно подсказване, което пращи положително едно подобно предложение? Починаха да се изнесатъ законодателни предложения, закони, повече отъ петън другъ пактъ. Тѣни законодателни предложения и закони минаха, всѣкога се намираше пулното болшинство, всѣкога се намираше шумящиятъ кворумъ, и питамъ се, въз основа на тая кратка парламентарна дѣятелностъ, въз основа на тая дѣйствителностъ може ли да се на-вади законичността за таква една евентуалностъ? Не. Да, отъ това, което става тукъ, при една обикновена парла-ментарна практика, нѣма нито една единствена причина, нито една единствена обикновена съгласна, която да под-казва на Министерския събѣтъ необходимостта отъ друга камара, и, слѣдователно, въроятността отъ едно таква законодателно предложение. На дневни редъ сѣ още много законопроекти, които засѣгатъ нашето стопан-ство: законопроектътъ за трудовата повинностъ, законо-проектътъ за насърчване на земледѣлското производство и редъ други, по които може да се говори и които съста-вяватъ програмата на земледѣлския съюзъ, които я из-черпватъ въ единъ високъ исторически моментъ. Тия за-конопроекти, слѣдователно, ще останатъ неразрѣшени. Кой е тая голѣма необходимостъ, която налага единъ подобенъ изходъ, който отсрочва разглеждането и гласу-ването на законопроекти, които засѣгатъ онова производ-ство, което вие прѣдставявате?

Освѣтъ това, въ международно отношение ние сяко-така сме останали при особени условия. Давке при гла-суването на единъ законопроектъ г. Турлаковъ се раз-сърди извънредно много, когато вие, не знамъ по какви съображения, на некаже вечерта да продължите засѣда-нието; но меншеството се обяви за болшинството и този малъкъ трагъ се изпѣли, и г. Турлаковъ трѣбваше да ви кажа: „Вие, г. г. народни прѣдставители, не разбирате пенчатъ сериозностъ на международното положение, ние не знаемъ, какво се иска отъ насъ, вие не знаете, какво ни се налага; този законопроектъ трѣбва да се гласува, защото ние сме подписали единъ договоръ“. Е добръ, едностията на политическото положение не се изчерпва само съ това, което става въ Парижъ. Струва ми се, че около насъ ставатъ извѣстни събития, които заслужаватъ нашето много голѣмо внимание. Често пѣти г. г. минис-три гговрятъ подигравателно, укорно за Ленинъ, Троцки, за болшевиките Русия. Давке въ едно интервю г. Александъръ Димитровъ бѣше казалъ: „Болшевикъ-мътъ не прѣдставлява опасностъ за насъ, защото той е уморенъ и нѣма да дойде татѣва, или най-малко ако дойде, ние имаме достатъчно сили да го спремъ“. Въ цѣлъ свѣтъ, въ Европа, въ Англия, Италия, Франция, всички онова, което съставлява културния свѣтъ, всичко, което тѣлини голѣмитѣ страници на съвременната история, се мажи да възтѣе и възпа въ връзки съ това, което се казва Русия — Русия болшевикима, съвѣтска. Тази голѣма историческа необходимостъ, струва ми се, че се чувствуваше вече въ въздуха. Първитѣ прѣлетни птици показватъ, че става нѣщо. Тѣ не сѣ лѣстовички, но въ всѣки случай тѣ показ-ватъ, че на съверъ става нѣщо. Жеравитѣ, които идатъ и които не се виждатъ толкова високо, показватъ, че тамъ има мѣтени, че тамъ има бури, че тамъ има свѣтлинци, и спасяватъ своето положение тукъ. Това сѣ все въпроси, за разрѣшението на които една камара трѣбва да има своята дума.

При такъвъ моментъ на крупни обществени реформи, при наливността на голѣми въпроси въ границитѣ и задъ границитѣ, правешето на избори, разтурянето на кама-рата съставлява една голѣма необходимостъ, налага се отъ голѣми причини, които ние искаме да знаемъ, а иска да ги знае и обществото. Въ настоящия моментъ ние не съзри-ваме тия причини. Безспорно е, че за широкитѣ работни и народни маси въ градове и села, за много отъ онези, които вие прѣдставявате, такава една необходимостъ не

се чувства, не се вижда. Ето защо, действително на камарата се налага, тъй се изискват от времето. За интересите на нашето производство, интересите на нашата търговия, интересите на нашите съобщения, на всичко онова, което съставлява съдържанието на страната, на времето, за всичко това също така камарата се налага, нейната дума е необходима. На каквото гледате да застане, както и да приказвате, вие не можете да намърсите една голяма необходимост, която да оправдае разтурянето на камарата.

Често пъти вие приказвате за народовластие. Седите виевници, от една страна, а, от друга страна, я, правяте голямо великодушие. Г. Стамболийски направил разсъждения, които оставиха впечатление. Той се отнесе към много осъдени със неочаквано великодушие. Осъдени нъкой на 10 години, стоял 2—3 години, освобождават го — поправил се въ затвора. Затворник, каза г. Стамболийски, не е мѣста за мъст, тъй е мѣста за поправление и т. н. Въ всички случаи, модерни възгледи. Е добър, от една страна се пускат, от друга страна се вземат по-особени, по-силни, по-строги мѣрки по отношение на други. Тези факти пък създават условия за едно недоразумение. И хората се питат: само от това гледате ли, само от това становище ли се прави това, тук и тук се намира необходимост за разтуряне на камарата?

А. Кундалевъ: Г. Атанасовъ! Вие до вчера казахте, че въ тази камара се прокарват реакционни закони, а сега започнахте да я хвалите, следователно съ всички закони, които мишах пръв тази камара, вие се съгласявате и ги хвалите. Тъй ли е?

А. Атанасовъ: Ще Ви отговоря.

А. Кундалевъ: Понякога тази камара ви се харесва, всички мѣроприятия, които тя е направила, сѫ реакционни. Тъй ли е? Да се разберемъ, защото утре може да има и други приказки.

А. Атанасовъ: Нашето мнѣние за камарата е извѣстно. Не съмъ азъ, който ще я защитавамъ, не сме ние, които се възхищаваме отъ нея. Но когато вие, които се възхищавате отъ нея, ...

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Защото ще се възхищавамъ, затуй я гонимъ.

А. Атанасовъ: ... искамъ да я разгонимъ, а не искамъ да намѣримъ голямата причина на този вашъ исторически актъ, на това ваше намѣрение.

Министъръ д-ръ Р. Даскаловъ: Кой Ви каза, че ще се разтури камарата?

Т. Лукановъ: Вие казвате това, г. министре.

Министъръ д-ръ Р. Даскаловъ: Азъ казахъ, че трѣбва да се предвиджатъ всички евентуалности.

А. Кундалевъ: (Къмъ А. Атанасовъ) Вие чрѣзъ това сѫ говорене доказвате, че всичко онова, което е минало прѣзъ тази камара, тѣснитѣ социалности го одобряватъ.

А. Атанасовъ: Следователно, тукъ, отъ тѣзи нѣколко обстоятелства и факти, вие не можете да намѣримъ причината за това голямо събитие. Но тъй или иначе слухътъ за разтурянето на камарата, за нейното разгонване, отъ дни по редъ прониква като атмосферата въ всичките обществени сѣрни. Въ настоящия моментъ този слухъ внесе голямо смущение въ редоветъ на нашата буржоазия.

Х. Ветовски: Особено въ вашитѣ редове.

А. Атанасовъ: Смутени сѫ тамъ (Сочи крайната дясина), смутени сѫ тукъ. (Сочи демократическата група) Нашата буржоазия, която, както казахъ и по-рано, каза своята послѣдна историческа дума прѣзъ времѣ на войната или въ войната, е безсилна да предприеме каквото и да е отъ обществена стойност, отъ обществено значение. Дойде даже моментъ, въ който тя като че ли се откажа отъ властта, дойде моментъ, въ който тя не смѣе да издвиге претенции къмъ тази власт. Четете нейните вѣстници, четете нейните списания, слушайте рѣчитѣ на

нейните най-видни прѣдставители: никой отъ тѣхъ не претендира за управление и за власт. Другъ е въпросътъ за желанието. Значи, стигнахме до единъ такъвъ исторически моментъ, въ който нашата много умна буржоазия се оказа некадърна да държи държавното управление въ своитѣ рацѣ. Точно въ този моментъ се явява въ сцената земледѣлскиятъ съюзъ, явяватъ се вие, които нѣмахте намѣрение да управлявате, вие, които бѣхте една съставна организация, вие, които искахте да защитавате само икономическите интереси на едно съсловие. И днесъ вие управлявате.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Моля, ви се, г. Атанасовъ, какво общо има това съ законопроекта?

А. Атанасовъ: Да, има общо съ законопроекта. — Кон сѫ интереситѣ, които вие защитавате, кон сѫ интереситѣ, които детерминираха вашето досегашно поведение, кон сѫ онѣзи голями интереси, които ви налагаха едно разтуряне на камарата? Това искамъ вие да знаете, за да се ориентираме въ живота. Досега вие въ своята дълбокуна дѣятелност защитавахте само интереситѣ на капитала. Всичко онова, което е трудъ, всичко онова, което прѣдставлява класата, съсловията на производството, вие го игнорирахте, или, както каза г. Стамболийски, вие го цѣрвахте, вие го дѣкувахте. Това, което стана, за което много приказвахме и за което много ще говоримъ, иде да наведе едно органическо откъсване къмъ класата на труда въ тази страна, а това откъсване, проявено не само по отношение на наемницитѣ въ частното производство, а и по отношение на наемницитѣ въ държавната машина, иде да издаде вече вашата природа. Защото каквото и да се говори, великата борба, която се развива днесъ върху сцената на свѣта, е борбата между труда и капитала и всѣко управляюще правителство ще вземе позицията по отношение на едната или другата страна. По отношение на насъ, по отношение на многобройнитѣ работни маси въ села и градини вие взехте вашитѣ позиции, вие прѣдприехте дѣйствиия, не прѣдприемани досега нито отъ едно буржоазно правителство. Разпращахте за революция, разпращахте за бунтове и т. н. Дѣ ще върме, когато исторично ще констатира по-обективно фактитѣ. Но азъ искамъ да обърна вниманието ви само върху едно, за да видите, колко е фалшива почвата, на която стоите. Като типиченъ случай на бунтъ, на революция, вие сочите станалото въ Дупница. Тамъ ужъ нашитѣ хора вземали оръжие въ рацѣ, разпращажи се съ властта, устроили си своя власт и полиция.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: (Звъни) Г. Атанасовъ! Азъ ще се обърна, най-послѣ, къмъ Народното събрание. Вие ще говорите по законопроекта и само по него.

А. Атанасовъ: Азъ по него говоря, г. Оббовъ.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Той се състои само отъ два параграфа, и азъ се чудя, защо занимавате Народното събрание съ такива въѣци, некакви.

А. Атанасовъ: Е добър, вие знаете по какъвъ начинъ свършватъ събитията въ Дупница: въ края на крайщата става единъ митингъ, който се обръща къмъ правителството и иска отъ това правителство да вземе мѣрки противъ скапотията.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: (Силно звъни) Г. Атанасовъ! По тѣзи работи говорихте при разглеждането на интерпелацията.

Х. Ветовски: (Къмъ А. Атанасовъ) Говорете по дневния редъ.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Моля Ви се, ограничете се само върху разисквания законопроекта.

А. Атанасовъ: Следователно, тамъ, където вие виждате най-големитѣ и силни огньове на революцията, хората свършватъ съ единъ митингъ.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Това е то тѣсяшка революция!

А. Атанасовъ: Ще видимъ вашитѣ революции, които вие подготвяте сега, какви сж — и до тѣхъ ще дойда, но имайте търпѣние.

Председателствуещъ А. Оббовъ: Моля Ви се, г. Атанасовъ, ограничете се да говорите по законопроекта.

А. Атанасовъ: Следователно, вашитѣ обвинения или претексти, съ които вие оправдавате вашитѣ дѣйствиа, сж съвсѣмъ неоснователни.

Председателствуещъ А. Оббовъ: (Звънни) Моля Ви се, г. Атанасовъ.

А. Атанасовъ: Тамъ, дѣто има митинги, на които митинги гражданитѣ се обръщатъ къмъ правителството за мѣрки противъ скъпостията, тамъ нѣма революции. Тая проста работа трѣбва да се разбере отъ ошѣзи, които често употребяватъ думитѣ „нежеланост“, „вѣтъ отъ законитѣ“ и т. д. Така че, азъ искамъ да кажа, че въ свонѣ отношения къмъ работническата класа вие проявихте една реакционност, която стои по-ниско отъ всѣко окачествяване. Кого защитавахте вие? Вѣстествено е, че тукъ вие защитавахте капитала, защитавахте вашитѣ стюзници и много отъ ошѣзи голѣми приятели, които сж се намѣкнали въ вашата орбита.

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Български народъ, а не капитала защитаваме ние.

Н. Томовъ: (Къмъ г. Атанасовъ) Балка „Гирдианъ“ отъ Русе защитаваме, нали? Не Ви ли е срамъ — юрис-консултъ на балка „Гирдианъ“!

А. Кундалевъ: Като говорите противъ предложението и противъ вземнитѣ мѣрки за съдене на виновнитѣ, вие защитавате тѣзи послѣднитѣ.

А. Атанасовъ: Ти можешъ да вземашъ въ бюфета отъ сѣдѣщи капаро по 30—40 хиляди лева, а отъ тѣзи работи нищо не разбирашъ.

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Този законопроектъ нѣма нищо общо съ ошѣзи, което стана въ Дупница.

А. Атанасовъ: Следователно, тогава, когато тѣ-чете, газите и пускате кръвъ на работническата класа въ тази страна, вие защитавате капитала тамъ (Сочн край-ната дѣлница), и този, който е между васъ.

Председателствуещъ А. Оббовъ: (Звънни) Г. Атанасовъ! Моля Ви се, ще се ограничите ли по прѣдмета или не?

А. Атанасовъ: Азъ говоря върху прѣдмета.

Председателствуещъ А. Оббовъ: Вие не сте върху прѣдмета. Азъ констатирамъ това. Ще се ограничите ли да говорите само по прѣдмета или не? Азъ искамъ та-кава декларация отъ Васъ.

А. Атанасовъ: Въ настоящия моментъ, обаче, ...

Председателствуещъ А. Оббовъ: (Силно звъни) Г. Атанасовъ! Желая да зная, ще се ограничите ли да говорите върху прѣдмета. Ако вие се отклоните, азъ ще повикамъ отъ Народното събрание да Ви отнеме думата.

А. Атанасовъ: Г. г. народни прѣдставители! Ние ще трѣбва да се обяснимъ върху онова, което смуцава почитаемото прѣдседателство. Азъ смѣтамъ, че ако не говоря по законопроекта, прѣдседателътъ най-малко губи отъ това; толкова по-злѣ за мене, толкова по-злѣ за групата, които азъ прѣдставявамъ.

Председателствуещъ А. Оббовъ: Защото онова, което искате да кажете, можете да го кажете въ 15 минути. Вие прѣдните на Народното събрание да работи.

А. Атанасовъ: Тая нервност иде да докаже, че азъ говоря точно по законопроекта и вие искате да избѣгнете именно онова, което засѣга законопроекта. (Ржкопѣс-кане отъ комуниститѣ)

А. Кундалевъ: Ние не сме се събрали да почемимъ партизани и да правимъ агитации, а да работимъ.

А. Атанасовъ: Основата на вашия законопроектъ е едно състояние на безкамерност. Върху това състояние азъ искамъ да говоря. Азъ искамъ да намѣрия ония го-лѣми причини, които ви принуждаватъ да разтурвате камерата и да създавате особени учредявания за подобна евентуалност.

Ю. Вълковъ: Вие бликувате все за разтуряне на камерата, за стачки, за революции. Друго не можете да из-мѣдирите. Вашитѣ болни мозѣци само отъ това се занима-ватъ.

А. Атанасовъ: Когато се справя съ тия причини, тогава ще видимъ, дали това законодателно прѣдложение е умѣстно или не.

А. Кундалевъ: Това въ клуба, въ народния ви домъ може да се прѣкаже, а не тукъ.

Ю. Вълковъ: Г. прѣдседателю! Прѣдупрѣдете го да говори по законопроекта.

А. Кундалевъ: Нѣма да се церемонимъ тукъ, а трѣбва да вършимъ работа.

А. Атанасовъ: Намъ ни дотегна такова заплашване. Заплашватъ ни отъ тукъ, заплашватъ ни отъ тамъ, че нѣма да се церемонимъ. Е добръ, каква стойностъ иматъ вашитѣ заплашвания? Това лесно може да се извърши, това може да се извърши отъ всѣкого. Това ли сж каче-ствата на единъ народенъ прѣдставителъ? Азъ имамъ право и съмъ дѣлкътъ да говоря, и вие ще ме оставите да говоря.

Х. Ветовски: Само по прѣдмета.

А. Атанасовъ: Именно по прѣдмета говоря азъ. — Когато вие създавате законопроектъ и прѣдложение за едно брѣме, когато нѣма да има камера, азъ искамъ да анализирамъ тази възможностъ, азъ искамъ да се спра върху това. Мисля, че тукъ работата е свършено проста, и чудно ми е, защо вие скачате тъй страшно, като че чо-лѣкъ и хвърлятъ шепя конски мухи между васъ.

Г. Колевъ: Защото сте най-голѣмитѣ виновници за днешното положение. Стачка не правите! Откаждате се да работите! Малко работа, много хлѣбъ искате! Това го нѣма никѣдъ: нито на този сѣдутъ, нито на онези.

А. Атанасовъ: Стачката по законопроекта ли е?

Н. Томовъ: Хубаво, ами за Дупница да разправяте по законопроекта ли е?

А. Атанасовъ: Е добръ, тие искамъ да знаемъ, г. г. народни прѣдставители, отъ васъ и отъ вашитѣ ми-нистри, при какви условия ще се прилага този законъ, ко-гато нѣма да има камера, и защо иде бѣде разгонена тази камера.

Ю. Вълковъ: Това го казвате има сто пѣти, г. Ата-насовъ.

А. Атанасовъ: Ще го казвамъ, защото вие ме прѣ-сичате. — Интересно е да се знае, хората, които вие прѣд-ставявате и на които ошѣдѣлите до 300 декара земя, какъвъ голѣмъ интересъ иматъ отъ една нова камера. Въ днешния брой на „Земледѣлко знаеме“ се пише: „Съ тая камера не може да се работи, адвокатитѣ ни прѣбчатъ; ние искамъ камера, въ която да бѣдемъ тѣлени господари на полскиенството“. Вие произведохте веднѣжъ избори, про-изведохте втори пѣтъ избори, произведохте ги при уси-лено военно положение и вашето възникнение отъ резул-тата на изборитѣ е малко горчиво. При условията, при които вие произведохте изборитѣ, резултатътъ е равноте-леи на поражение. Вие нѣмате право да говорите отъ името на този народъ. Вашата цѣль бѣше да бие те насъ, комуниститѣ. Е добръ, въ тѣзи избори ние излѣзохме по-бѣдители, нашето число се увеличи. Това показва, че цѣльта на вашата борба не е постигната, че вие сте бити. А обстоя-

телството, че ние нямаме всички най-големи градове в тази страна, иде да докаже, че окуп, което е култура, създадена от въковетъ, от връме въ тази страна, днес мисли комунистически, и всички ваши напъвания, всички ваши борби против градовете и тѣхните съдържания, против интелектуалната и всичко друго, подсказва, наистина, че ние не защитаваме сериозни интереси, че интересът на дребните производители, които ние формално представяваме, но ви налагат тази мѣрка, не изискват от вас такива героични жестове. И от тукъ (Сочи дѣсницата) казватъ, че защитаватъ дребните производители. На това мѣсто е демократи, радикали, широки социалисти; четете и наши брошури, въ които и ние говоримъ за дребната собственост.

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Руските комунисти и признаха. Това показва, че тѣснитѣ социалисти се откаха отъ своите принципи.

А. Атанасовъ: И отъ тамъ не е съ обвинение законодателно противъ дребната собственост. Е добръ, ако дребната собственост, която ние претендирате да представявате, не ерѣща противници въ камарата, а ерѣща хора, които еж готови да я поставятъ при условия на най-производително развитие, питамъ се: когато ние искаме да разгонимъ камарата, върху тѣзи ли интереси стоите? О, не. При най-добрия анализъ на всички условия въ тази страна ние не можете да намерите причини, които да оправдаватъ разгонването на камарата.

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Г. председателю! Нека говори по законопроекта. Г. Атанасовъ! Говорете по законопроекта.

А. Атанасовъ: Вие мислите, че има причини, които ви тикатъ въ този път. Вие говорите вече за промѣна на избирателната система, вие говорите за избори при особени условия, вие създавате специални законодателства. Всичко това ще трѣбва да го анализираме. Може-би, вашитѣ първи хора се чувствуватъ ерѣсени, нѣкои отъ тѣхъ искатъ да станатъ министри и дѣтѣ вакантни мѣста не еж достатъчни; освѣтъ това, азъдъ васъ нма нѣмаватъ си партияни събѣтъ . . .

Председателствующъ А. Оббовъ: (Силно звъни) Моля Ви се, г. Атанасовъ, нѣма нищо вѣрно въ това, което приказавате. Ще говорите по законопроекта.

А. Атанасовъ: По законопроекта говори.

Отъ земледѣлцитѣ: Засрамете се!

Н. Томовъ: Прави предложение да се гласува отнемане на думата му.

Ю. Вълковъ: Г. председателю! Ние не сме дошли тукъ площадни рѣчи да слушаме, а работа да въртимъ. Прѣдупрѣдете го. (Глъчка).

Председателствующъ А. Оббовъ: (Звъни) Г. Атанасовъ! Недѣйте ме кара да слагамъ на гласуване това предложение, ограничете се върху законопроекта.

А. Атанасовъ: Вече десети пътъ азъ казвамъ, че говоря само по законопроекта.

Н. Томовъ: При „Шарения мостъ“ говорите така.

Председателствующъ А. Оббовъ: (Звъни) Г. Атанасовъ! Нѣма да Ви позволя по-нататъкъ да продължавате така. Ограничете се върху законопроекта.

А. Атанасовъ: Азъ ще поговори по тази тема, за да се спра върху законодателното предложение. Азъ ви казахъ, че дотогава, докогато . . .

Н. Томовъ: Г. председателю! Гласувайте моето предложение.

А. Атанасовъ: . . . не ще дойда по логически редъ до необходимостта отъ разтурването на камарата, азъ не мога да разгледамъ това законодателно предложение. И азъ, анализирайки, отдѣлни интереси, обществени инте-

реси не памѣрихъ. Лични интереси, може-би, има. Може-би, този столъ е вече пнзѣкъ и тѣсепъ за г. Отамболийски и той, може-би, аспирира за по-голямъ и по-високъ столъ, . . .

Отъ комунистите: То се знае.

Председателствующъ А. Оббовъ: (Звъни) Г. Атанасовъ! Вие, вмѣсто да говорите върху самия законопроектъ, събирате отъ улицата мѣлви и ги излагате тукъ като пѣщо вѣрно.

А. Атанасовъ: . . . но тази причина не е достатъчна отъ гледншето на законитѣ и конституцията да иска разтурването на камарата.

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Изглежда, че вашитѣ столове еж въ много мѣли.

Председателствующъ А. Оббовъ: Отъ Народното събрание не е излъзла инициативата за разтурването на камарата.

Д-ръ И. Пашовъ: Отъ земледѣлския съюзъ е излъзла инициативата.

Г. Колевъ: Земледѣлцитѣ еж „прости“ хора; тѣ не искатъ разтурване на камарата.

(Квесторитѣ И. Гетовъ и С. Колевъ отиватъ при А. Атанасовъ на трибуната. Продължително ръкоплѣскане отъ комунистите и обединенитѣ социалисти и въкове „Браво!“ и „Позоръ!“)

Отъ земледѣлцитѣ: Не ви е срамъ! Засрамете се!

Председателствующъ А. Оббовъ: (Звъни) Моля ви се, г. дѣ!

(Квесторитѣ напускатъ трибуната)

Отъ земледѣлцитѣ: Дайте на гласуване прѣдложението на г. Томовъ.

Председателствующъ А. Оббовъ: (Звъни) Моля, тишина!

Вие утрѣ друго-яче ще говорите.

А. Атанасовъ: Това ми заявява г. председателтъ: „Друго-яче ще говорите утрѣ“. Азъ намирамъ, че вашитѣ запланивания еж много безсисни.

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Нѣма никакви заплашвания, а ние искаме да ни тормозите. Говорете по законопроекта.

А. Атанасовъ: Ограничениг интереси, върху които стоите, тѣсната база, на която ние изграждате вашето здание, не може да ви даде нужнитѣ сили, за да се разправите съ това, което се казва народъ и работничество. Историята е регистрирала много по-големи сили отъ вашитѣ, много по-големи величия, . . .

Председателствующъ А. Оббовъ: (Звъни) Вие ще говорите върху законопроекта! Азъ Ви моля. Не може така.

Ю. Вълковъ: Г. председателю! Г. Томовъ направи едно предложение. Прави второ предложение, да се отнесе думата на оратора. Моля да се гласува.

А. Поповъ: Вие гѣмате право да измѣните правилника за вътрѣшния редъ на Народното събрание.

Ю. Вълковъ: Вие не го знаете този правилникъ.

Председателствующъ А. Оббовъ: (Нѣмъ А. Атанасовъ) Най-послѣ, ще ме принудите да сложа на гласуване това предложение за отнемане на думата Ви. Говорете по предложението!

А. Атанасовъ: Азъ ще говоря по предложението.

Г. г. народни прѣдставители! Историята не познава случай, кждѣто едно земледѣлско болшинство и правителство да еж управлявали страна.

Отъ земледѣлците: Тамъ ли ви боли?

А. Атанасовъ: Това не ни боли. Изключенето има своето дълбоко съдържание. Другите страни по дядоха такива случаи. Този фактъ така своето обяснение, и азъ тукъ имамъ да го обясня. Е добръ, като земледѣлско болшинство, останете единъ трайно, единъ сериозенъ споменикъ историката на народните. Нека се каже единъ денъ, че въ една страна, където буржоазията е дошла до такива отчаяно състояние, до такава разпокъсаностъ, щото единъ земеделски съюзъ е билъ потрѣбенъ, за да турн въ движение държавната машина, че въ тази страна земеделските съсловие е дадо достатъчни доказателства за зрълостъ, за способностъ на управление. Нашата история има единъ единственъ примѣръ, и това е тъй наречениятъ случай съ Ивайло, който свърши много печално. (Тропате отъ земледѣлците)

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: (Звъни) Моля Ви се, г. Атанасовъ. Вие или ще се ограничите по прѣдмета, или азъ показвамъ г. г. квесторите да изпълнятъ длъжността си.

А. Атанасовъ: Дайте ми възможностъ да говоря.

Министъръ-прѣседателъ А. Стамболийски: Моля, г. прѣседателю, оттегли се това прѣдложение.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Понеже г. министъръ-прѣседателъ прави прѣдложение за оттеглянето на това прѣдложение, ...

А. Цанковъ: То не е негово, за да може той да го оттегли. Трѣбва да го оттеглятъ вносители.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Ще ли таме вносители.

Х. Маноловъ: (Къмъ комунистите) Вие спасихте по този начинъ тѣзи хора отъ съдъ.

Н. Томовъ: Да се запамне, че тѣзи господа (Сочи комунистите) искатъ да спасятъ отъ държавния съдъ заговорниците, на които искатъ да се явятъ ясни като адвокати. (Глътка)

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: (Звъни)

А. Атанасовъ: Прѣдложението се оттегля. Азъ вземамъ актъ отъ това. За прѣдложението ние искаме народенъ съдъ. Прѣдложението ние ще накажемъ. Но ние единствено ние се боимъ отъ разтурянето на камарата. Ние ще се сръщамъ и пакъ ще се видимъ. Ние отиваме очн съ очн прѣдъ народа и тамъ ще кажемъ своята историческа дума. (Ражиспѣваме отъ комунистите)

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: (Звъни) Моля!

Г. г. народни прѣдставители. Понеже г. г. алиистите направиха прѣдложение за оттеглянето на законопроектъ, трѣбва да се попитатъ вносители му — г. г. Георги Юрдановъ и Ангелъ Кундалевъ — съгласни ли сж и тѣ да го оттеглятъ.

Г. Юрдановъ и А. Кундалевъ: Да.

А. Коновъ: Нѣма ги всички вносители да кажатъ това.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: (Звъни) Моля ви се. — Оттегли се законопроектътъ. Азъ желая да се отбѣли въ протоколътъ, че при разискването на това законодателно прѣдложение се сръщи една голѣма съпротива отъ страна на комунистическата група въ лицето на народния прѣдставителъ г. Атанасовъ. Има записани още да говорятъ по него народните прѣдставители Туркиновъ и Асѣвъ Цанковъ.

Министъръ-прѣседателъ А. Стамболийски: Искамъ думата.

Прѣседателствующъ А. Оббовъ: Има думата г. министъръ-прѣседателъ.

Министъръ-прѣседателъ А. Стамболийски: Г. г. народни прѣдставители! Тукъ се издигна въпросъ за министъръ, по които тази камара може да се разтури като неспособна. Азъ ще ви прочета такива мотиви. (Чете)

„Настоящото Народно събрание на отговори на истинската воля на българския народъ. Това се вижда отъ резултатите на произведените вече общински и сѣржани избори. Необходима е една нова проверка на тази воля, която да създаде действително съответствуващъ на нея парламентъ и също стабилно правителство, което съ твърди крачки да занеме реформната дѣйностъ въ всички области на държавното ни управление.

„Настоящата камара се избра на 17 августъ 1919 г., ала сѣгашъ тази дата станала изключко крупни събития въ нашия политически животъ, които могатъ да прѣдизвикатъ промѣна въ политическото състояние на народа. Така нѣмъ, поднасянето на договора за миръ въ Парижъ, прѣдизвикането на вълнованията за катастрофата, борбата съ стачкующето члвковничество и борбата съ смутниците на реда съ събития, които могатъ не само да разкъсатъ съвѣдливостта на единъ народъ, но и да оставятъ сноха въ неговия животъ.

„Правителството, което държи за своята честъ и има пародиксически усѣтъ, е дѣлало въ такива моменти да пробие народната воля и да стабилизира своето положение, или пакъ да се оттегли.

„Независимо отъ това, въ нашия политически животъ има вече и твърди много елементи, които сжиръ така поддържатъ тезата за една нова конституция на народната воля. Ние имаме сѣга изборителенъ законъ, който прѣдизказъ задължителното гласоподаване, имаме избиратели, които се завършиха и продължаватъ да се завършатъ, имаме откъснати земи и нр. Тѣзи факти, безспорно сж въ състояние да издигнатъ резултатите отъ народната воля.

„Произходнаето на нови законодателни избори прѣвъ апропѣта на настоящата година се налага и отъ съображението да се създаде също ланително стабилно правителство, на което прѣдстоитъ съвѣдливъ по-члвни задачи.

1. Да продължи политиката за възрастване авторитета на властта;

2. Да изпълни тежкитъ клаузи въ договора за миръ;

3. Да стабилизира финансовото положение на страната;

4. Да организира силите на българската държава и да я приготви за всички евентуалности, които неутрализируютъ още свѣтовни борби могатъ да направятъ;

5. Да направн дълбоки социални реформи въ духа на новото време, които окончателно да заздравятъ и да укрѣпятъ българския държавенъ организъмъ и го направятъ способенъ да противостои на всички опасности;

6. Да може съ по-големъ замахъ да заработи за нашата национална кауза и при сѣдншното международно положение на България въ което я посетни напѣжниятъ договоръ.

„По всички тѣзи съображения и на основание чл. 136 отъ конституцията, имамъ честъ да моля Ваше Величество да благоволи да одобри разтурянето на XVIIIто общинско Народно събрание. Азъ Ваше Величество одобряватъ това мое прѣдложение, моля да благоволи да подпише приложените тукъ указъ.

„Гр. София, 30 януарий 1920 г.

„Прѣседателъ на Министерския съветъ, министъръ на войната и управляющъ Министерството на общественитъ сгради, жилищата и благоустройството:

А. Стамболийски.

„У К А З Ъ

„№ 1

„НИЕ БОРИСЪ III

„съ Божия милостъ и народната воля

„Царъ на българитъ.

„По прѣдложение на нашия прѣседателъ на Министерския съветъ, министъръ на войната и управляющъ Министерството на общественитъ сгради, жилищата и благоу-

стройството, представено намъ съ доклада му отъ 30 януарий тек. година подъ № 187, и на основание чл. 136 отъ конституцията,

постановихме и постановяваме:

„I. Да разпуснемъ XVIII-то обикновено Народно събрание.

„II. Изпълнението на настоящия указъ възлагаме на нашия прѣдседател на Министерския съвѣтъ, министъръ на войната и управляющъ Министерството на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството.

„Издадеи въ ст. София на 20/II 1920 г.

ВЕРИСЬ III.

„Прѣдседател на Министерския съвѣтъ, министъръ на войната и управляющъ Министерството на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството:

А. Стамболийски.“

(Бурни ржкоплѣскания отъ земледѣлцитѣ)

Прѣдседателствующъ А. Оббовъ: (Звъни) Обявявамъ засѣданието за закрыто.

(Закрыто на 5 ч. 45 м. слѣдъ пладне)

Подпрѣдседателъ: А. Оббовъ.

Секретари: { В. Величковъ.
 { Х. Ветовски.

Зам. начальникъ на Стенографското бюро: В. Ив. Василиевъ.